

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ 20/5/2015

ΛΥΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ:

ΘΕΜΑ Α:

A1. Σχολικό βιβλίο σελ.31

A2. Σχολικό βιβλίο σελ.22

A3. Σχολικό βιβλίο σελ.87

A4. α) Σ

β) Σ

γ) Λ

δ) Λ

ε) Σ

ΘΕΜΑ Β:

B1. Παρατηρούμε ότι η εξίσωση $(3x - 1)(8x^2 - 6x + 1) = 0$, λύνεται ως εξής:

$$\left\{ \begin{array}{l} 3x - 1 = 0 \text{ ή} \\ 8x^2 - 6x + 1 = 0 \end{array} \right\}.$$

Η δεύτερη εξίσωση έχει $\Delta = 6^2 - 4 * 8 * 1 = 36 - 32 = 4 > 0$

$$\text{Άρα } x_{1,2} = \frac{-\beta \pm \sqrt{\Delta}}{2\alpha} = \frac{6 \pm 2}{16} = \left\{ \begin{array}{l} \frac{8}{16} = \frac{1}{2} \text{ ή} \\ \frac{4}{16} = \frac{1}{4} \end{array} \right\}. \text{ Άρα τελικά η αρχική εξίσωση έχει τρεις λύσεις:}$$

$$x = \frac{1}{3} \text{ ή } x = \frac{1}{2} \text{ ή } x = \frac{1}{4}.$$

Τώρα γνωρίζουμε ότι αν A, B , είναι δυο ενδεχόμενα, ισχύει ο εγκλεισμός

$A \cap B \subseteq A \subseteq A \cup B$, συνεπώς $P(A \cap B) \leq P(A) \leq P(A \cup B)$, επομένως

$$P(A \cap B) = \frac{1}{4} < P(A) = \frac{1}{3} < P(A \cup B) = \frac{1}{2}.$$

B2.

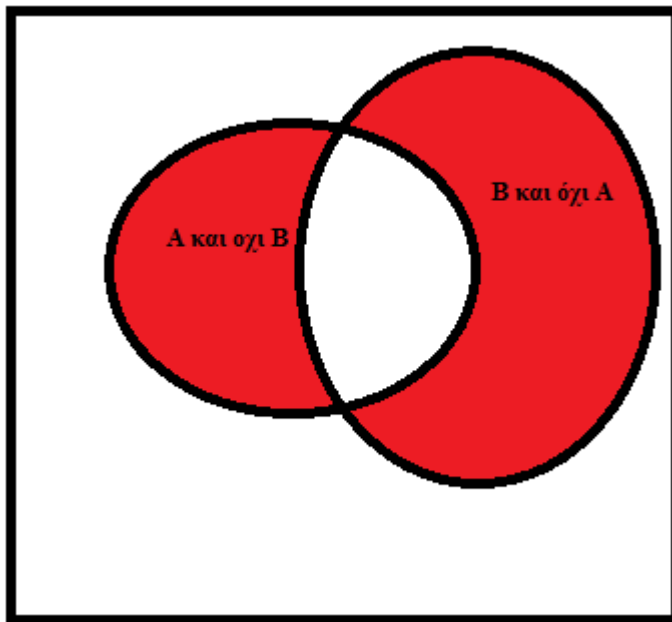
Είναι: $P(A' - B') = P(A') - P(A' \cap B') =$

$$= P(A') - P((A \cup B)') = 1 - P(A) - (1 - P(A \cup B)) = \frac{2}{3} - \frac{1}{2} = \frac{1}{6}.$$

$\Delta = (A \cap B)'$, το οποίο απαγορεύει να πραγματοποιηθούν ταυτόχρονα τα ενδεχομένα A,B.

Τότε: $P(\Delta) = 1 - P(A \cap B) = 1 - \frac{1}{4} = \frac{3}{4}$.

B3. Κάνοντας ένα σχήμα των ενδεχομένων παρατηρούμε ότι

$E = (A - B) \cup (B - A)$, και τα ενδεχόμενα αυτά είναι ασυμβίβαστα. Επομένως

$$P(E) = P(A - B) + P(B - A) = P(A) - P(A \cap B) + P(B) - P(A \cap B) = P(A \cup B) - P(A \cap B) = \frac{1}{2} - \frac{1}{4} = \frac{1}{4} \text{ αφού } P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B).$$

B4. Η δοσμένη εξίσωση του προβλήματος έχει

$\Delta = (-3)^2 - 4 * (9) * (-2) = 9 + 72 = 81 = 9^2 > 0$, και επομένως υπάρχουν πάλι δυο λύσεις, οι:

$$x_{1,2} = \frac{-\beta \pm \sqrt{\Delta}}{2\alpha} = \left\{ \begin{array}{l} \frac{3+9}{18} = \frac{2}{3} \\ \frac{3-9}{18} = -\frac{1}{3} \end{array} \right\}$$

Οπότε $P(\Gamma) = \frac{2}{3}$, γιατί η πιθανότητα ενός ενδεχομένου είναι θετική, άρα η δεύτερη λύση απορρίπτεται.

Παρατηρούμε ότι μπορούμε να υπολογίσουμε την $P(B)$ ως εξής

$$P(B) = P(A \cup B) - P(A) + P(A \cap B) = \frac{1}{2} - \frac{1}{3} + \frac{1}{4} = \frac{6}{12} - \frac{4}{12} + \frac{3}{12} = \frac{5}{12}$$

Επιπλέον $P(B) + P(\Gamma) = \frac{5}{12} + \frac{2}{3} = \frac{5}{12} + \frac{8}{12} = \frac{13}{12} > 1$, άρα δεν μπορεί να ισχύει η ισότητα

$P(B \cup \Gamma) = P(B) + P(\Gamma)$, γιατί $P(B \cup \Gamma) \leq 1$, ενώ $P(B) + P(\Gamma) > 1$, άρα δεν είναι ασυμβίβαστα ενδεχόμενα μεταξύ τους.

ΘΕΜΑ Γ:

Γ1.

Από τα δεδομένα του προβλήματος φαίνεται άμεσα ότι

$f_1\% = 10, f_5\% = 30, a_3 = 108^0$. Όμως $a_i = f_i * 360^0$, άρα $f_3 * 360^0 = 108^0$, ή

$$f_3 = \frac{108^0}{360^0} = 0.3, \Rightarrow f_3\% = 30$$

Επίσης $f_1 = 0.1, f_5 = 0.3$

Από τη σχέση

$$\sum_{k=1}^5 f_k = 1,$$

Βρίσκουμε άμεσα ότι $f_2 = 0.3 - f_4$ (1)

Παίρνοντας τις κεντρικές παρατηρήσεις της κάθε κλάσης, έχουμε:

$$x_1 = 9, x_2 = 11, x_3 = 13, x_4 = 15, x_5 = 17.$$

Τέλος από τον τύπο του δειγματικού μέσου όρου

$14 = \bar{x} = \sum_{k=1}^5 f_k * x_k$, βρίσκουμε ότι:

$9 * 0.1 + 11 * (0.3 - f_4) + 13 * 0.3 + 15 * f_4 + 17 * 0.3 = 14$, και επομένως με πράξεις βρίσκουμε ότι $f_4 = 0.2$ ή $f_4\% = 20$.

Γυρνώντας έπειτα στη σχέση (1) με τυπικούς υπολογισμούς βλέπουμε ότι $f_2 = 0.1$ ή $f_2\% = 10$.

Γ2.

Από τον τύπο της διακύμανσης

$$s^2 = \sum_{k=1}^5 f_k * (x_k - \bar{x})^2 =$$

$$= 0.1 * (9 - 14)^2 + 0.1 * (11 - 14)^2 + 0.3 * (13 - 14)^2 + 0.2 * (15 - 14)^2 + 0.3 * (17 - 14)^2 = 6.6$$

Συνεπώς $s = \sqrt{6.6} \cong 2.57$

Εξετάζοντας τον συντελεστή μεταβολής $CV = \frac{s}{|\bar{x}|} 100\% = \frac{2.57}{14} 100\% = 18.35\% > 10\%$,

Βλέπουμε άμεσα ότι το δείγμα δεν είναι ομοιογενές.

Γ3.

Γνωρίζουμε ότι $v = v_1 + v_2 + v_3 + v_4 + v_5$, και επιπλέον

$$14 = \bar{x} = \frac{1}{v} \sum_{k=1}^5 v_k * x_k$$

Επομένως:

$$14 = \frac{1}{v} \sum_{k=1}^4 v_k x_k + f_5 * x_5 \Rightarrow 14 = \frac{1780}{v} + f_5 * 17 \Rightarrow v = 200.$$

Γ4.

Έχουμε για κάθε $i = 1, 2, 3, 4, 5$ $\beta_i = \frac{1}{s_a} a_i - \frac{\bar{a}}{s_a} = c a_i - c \bar{a}$, όπου $c = \frac{1}{s_a}$.

$$\text{Τότε } \bar{\beta} = \frac{\beta_1 + \beta_2 + \dots + \beta_5}{5} = c \frac{a_1 - \bar{a} + a_2 - \bar{a} + \dots + a_5 - \bar{a}}{5} = c \bar{a} - c \bar{a} = 0$$

Τέλος $S_{\beta}^2 = \frac{(\beta_1 - 0)^2 + \dots + (\beta_5 - 0)^2}{5} = \frac{c^2 [(a_1 - \bar{a})^2 + \dots + (a_5 - \bar{a})^2]}{5} = c^2 s_a^2 = \frac{1}{s_a^2} s_a^2 = 1$, από όπου έπεται ότι $s_{\beta} = 1$.

ΘΕΜΑ Δ:

Δ1.

Αν στο εγγεγραμένο ορθογώνιο φέρουμε τη διαγώνιο ΑΓ, εφαρμόζοντας το Πυθαγόρειο Θεώρημα στο ορθογώνιο τρίγωνο ΑΔΓ λαμβάνουμε ότι

$$ΑΓ^2 = ΑΔ^2 + ΔΓ^2 = ΑΔ^2 + x^2$$

Όμως η διαγώνιος ΑΓ είναι διάμετρος, άρα ΑΓ=10

Οπότε $AD^2 = 100 - x^2$ ή $AD = \sqrt{100 - x^2}$.

Συνεπώς $f(x) = ΒΑΣΗ * ΥΨΟΣ = x\sqrt{100 - x^2}$, $0 < x < 10$.

Δ2.

Εδώ έχουμε ένα πρόβλημα μεγιστοποίησης. Η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο $(0,10)$, με

$$f'(x) = x'\sqrt{100 - x^2} + x(\sqrt{100 - x^2})' = \sqrt{100 - x^2} - \frac{x^2}{\sqrt{100 - x^2}}, 0 < x < 10$$

Η εξίσωση $f'(x)=0$, δίνει:

$$\sqrt{100 - x^2} = \frac{x^2}{\sqrt{100 - x^2}} \Leftrightarrow x^2 = 50 \Leftrightarrow x = \sqrt{50} = 5\sqrt{2} \in (0,10)$$

Επίσης $f'(x) > 0 \Leftrightarrow x^2 < 50 \Leftrightarrow 0 < x < 5\sqrt{2}$

Επομένως $f \nearrow$ στο $(0, 5\sqrt{2})$,

$f \searrow$ στο $(5\sqrt{2}, 10)$

Άρα η f παρουσιάζει ολικό μέγιστο στο $x_0 = 5\sqrt{2}$, με μέγιστη εμβαδόν $f(5\sqrt{2}) = 50$ τ. μ.

Δ3.

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(1+x) - \sqrt{99}}{98x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{98} \frac{f(1+x) - f(1)}{x} = \lim_{h \rightarrow 1} \frac{1}{98} \frac{f(h) - f(1)}{h-1} = \frac{1}{98} f'(1) = \frac{1}{98} \frac{98}{\sqrt{99}} = \frac{\sqrt{99}}{99}$$

Όπου χρησιμοποιήσαμε την αντικατάσταση του $1+x=h$, όπου όταν $x \rightarrow 0$, τότε $h \rightarrow 1$

Χρησιμοποιήσαμε επίσης την ύπαρξη του ορίου $f'(1) = \lim_{h \rightarrow 1} \frac{f(h) - f(1)}{h-1}$, αφού f παραγωγίσιμη στο $x_0 = 1$.

Δ4.

Ξέρουμε ότι $0 < P(A - B) = P(A) - P(A \cap B) \leq P(A) \leq 1 < 5\sqrt{2} (1)$

Άρα αφού οι αριθμοί $P(A - B), P(A) \in (0, 5\sqrt{2})$, και $P(A - B) \leq P(A)$, αφού

Είναι εύκολο να δείξουμε ότι επειδή $P(A - B) \leq P(A)$, ότι θα ισχύει και η ανισότητα

$$\sqrt{100 - P(A)^2} \leq \sqrt{100 - P(A - B)^2}, \text{ και επομένως } \frac{1}{\sqrt{100 - P(A - B)^2}} \leq \frac{1}{\sqrt{100 - P(A)^2}} \quad (2)$$

Πολλαπλασιάζοντας τις (1) και (2) κατά μέλη παίρνουμε

$$\frac{P(A - B)}{\sqrt{100 - P(A - B)^2}} \leq \frac{P(A)}{\sqrt{100 - P(A)^2}} \quad (3)$$

Είναι πολύ απλό να ελέγξουμε ότι

$$\frac{P(A)}{\sqrt{100 - P(A)^2}} \leq 5\sqrt{2} \Leftrightarrow P(A)^2 \leq 50(100 - P(A)^2) \Leftrightarrow$$

$$P(A)^2 \leq \frac{5000}{51}, \text{ που ισχύει αφού } P(A)^2 \leq 1$$

Άρα οι αριθμοί $\frac{P(A - B)}{\sqrt{100 - P(A - B)^2}}, \frac{P(A)}{\sqrt{100 - P(A)^2}} \in (0, 5\sqrt{2})$, στο οποίο η f είναι γνησίως αύξουσα.

Αφού τέλος $\frac{P(A - B)}{\sqrt{100 - P(A - B)^2}} \leq \frac{P(A)}{\sqrt{100 - P(A)^2}}$, έχουμε λόγω μονοτονίας ότι

$$f\left(\frac{P(A - B)}{\sqrt{100 - P(A - B)^2}}\right) \leq f\left(\frac{P(A)}{\sqrt{100 - P(A)^2}}\right)$$